09/12/2019

Η πραγματική διάσταση της καύσης νεκρών από τον Μητρ. Πειραιώς

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Πειραιώς

Σημερινή παρέμβαση του Σεβασμιώτατου Μητροπολίτη Πειραιώς κ. Σεραφείμ, όπου δίνεται μια ηχηρή όσο και εμπεριστατωμένη απάντηση στις σοβαρές-σκόπιμες ή μη-ανακρίβειες των υπέρμαχων της καύσης των νεκρών.

Ακολουθεί το ανακοινωθέν:

Ἐπειδή γράφησαν κακεντρεχή σχόλια γιά τό «ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ» διδακτικό κείμενο τῆς Ἁγιωτάτης μας Ἐκκλησίας μέ θέμα τήν καύση τῶν νεκρῶν, διευκρινίζομε τήν ἰσχύουσα πραγματικότητα γι’ αὐτό τό πολύ εὐαίσθητο θέμα.

‘‘ Σήμερα πλανᾶται ἀπό κερδοσκόπους ἡ ψευδής εἰκόνα, ὅτι δῆθεν ἡ ἀποτέφρωση γίνεται μέ ἁπλή καύση τοῦ σώματος στήν πυρά. Ὅπως σέ ὁρισμένες πε-ριπτώσεις γινόταν στήν ἀρχαιότητα. Αὐτό εἶναι ἀναληθές.

Κατά τήν σύγχρονη διαδικασία τῆς – κατ’ εὐφημισμόν – «ἀποτέφρωσης», μετά ἀπό

τήν καύση τοῦ νεκροῦ σέ κλίβανο ὁ ἀνθρώπινος σκελετός ρίχνεται σέ ἠλεκτρικό σπαστήρα (μίξερ, cremulator). θρυμματίζεται καί μετατρέπεται σέ σκόνη. Εἰδικότερα ἡ ἀποτέφρωση διεξάγεται σέ δύο φάσεις:

α) Στήν πρώτη φάση ὁ νεκρός εἰσέρχεται σέ κλίβανο καί μετά τήν καύση τοῦ σώματος του δέν ἀπομένει ἡ τέφρα, ἀλλά ὁ ἀνθρώπινος σκελετός. Ὅ,τι δη-λαδή θα ἀπέμενε καί μετά την ταφή στό κοιμητήριο. Ἐνίοτε, κατά τήν διάρκεια τῆς καύσης, ὁ ὑπάλληλος τοῦ ἀποτεφρωτηρίου ἀνοίγει τόν κλίβανο καί μέ σιδερένια ἐργαλεῖα σπάει τά ὀστά τοῦ νεκροῦ σέ μικρότερα τμήματα.

β) Στήν δεύτερη φάση συλλέγονται τά ὀστά ἀπό τόν κλίβανο καί ρίχνονται σέ μίξερ (σπαστήρα ὀστῶν, cremulator). Τό μίξερ κονιορτοποιεῖ τόν σκελετό καί τόν μετατρέπει σέ σκόνη. Ἡ σκόνη συλλέγεται σέ δοχείο («τεφροδόχο») καί παραδίδεται στούς οἰκείους τοῦ νεκροῦ.

Ἐπομένως, ὅταν σήμερα γίνεται λόγος γιά «ἀποτέφρωση», δέν κυριολεκτεῖται ὁ ὅρος. Οὔτε οἱ συγγενεῖς παραλαμβάνουν τήν «τέφρα» του νεκροῦ ἀπό τό ἀποτεφρωτήριο. Αὐτό πού παραλαμβάνουν δέν εἶναι τό προϊόν τῆς καύσης (τέφρα, στάχτη), ἀλλά ἡ σκόνη (τρίμματα) ἀπό τά ὀστά τά ὁποῖα ρίχθηκαν σέ σπαστήρα ὀστῶν (μίξερ) μετά τήν καύση.

Ἀπό τήν ἄποψη αὐτή, ἡ σύγχρονη «ἀποτέφρωση νεκρῶν» δέν διαφέρει καί πολύ ἀπό τήν «ἀνακύκλωση ἀπορριμμάτων». Εἶναι σαφές ὅτι, τουλάχιστον γιά τό ἦθος τῆς Ἐκκλησίας μας, αὐτή ἡ διαδικασία μηχανικοῦ ἀφανισμοῦ τοῦ σώματος δέν τιμᾶ τόν νεκρό. Ἡ Ἐκκλησία ἀρνεῖται ὅτι εἶναι ἀξιοπρεπές γιά τόν κεκοιμημένο ἄνθρωπο νά καεῖ σέ κλίβανο καί νά θρυμματισθεῖ σέ μίξερ.

Σέ ὅ,τι ἀφορᾶ στήν διαχείριση τῆς «τέφρας», ἡ νομοθεσία (νόμος 4368/2016 ἄρθρο 92. ΦΕΚ Α’ 21/201.6) τήν ὑποβιβάζει στήν κατηγορία τῶν ἰδιωτικῶν ἀπορριμμάτων. Ἡ μετέπειτα τύχη τῆς «τέφρας» ἀποτελεῖ ἰδιωτική ὑπόθεση τῶν συγγενῶν, χωρίς κρατικό ἔλεγχο προστασίας τοῦ περιβάλλοντος καί τῆς δημόσιας ὑγείας (π.χ. τροφικῆς ἁλυσίδας). Ἐπιτρέπεται στούς συγγενεῖς (ἐάν θέλουν νά ἀποφύγουν τά ἔξοδα φύλαξης τῆς τεφροδόχου σέ κοιμητήριο ἡ ἀποτεφρωτήριο) νά σκορπίσουν τήν «τέφρα», εἴτε ἐλεύθερα στήν θάλασσα, εἴτε σέ περιοχή ἐκτός σχεδίου πόλης (ἀδιάφορο ἄν εἶναι κατοικημένη ἤ καλλι-εργούμενη), εἴτε νά ρίξουν τήν τεφροδόχο στήν θάλασσα ὑπό τόν ὅρο ὅτι τό σκεῦος μπορεῖ νά διαλυθεῖ στό νερό. Δέν προβλέπεται κανένας ἔλεγχος ἀπό κρατική ἤ δημοτική ὑπηρεσία πρός διασφάλιση τῆς δημόσιας ὑγείας καί ἀπόκειται στήν νομιμοφροσύνη καί εὐαισθησία τῶν συγγενῶν, ἐάν καί πῶς θά τηρήσουν τίς παραπάνω ἐπιλογές τοῦ νόμου. Πρακτικά, δηλαδή, μετά ἀπό τήν παράδοση τῆς τεφροδόχου στήν οἰκογένεια τοῦ νεκροῦ, ἡ τύχη της ἀγνοεῖ-ται ἀπό τό Κράτος.

Ὅλα τά παραπάνω δέν εἶναι εὐρέως γνωστά στήν πλειοψηφία τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας, ἡ ὁποία γίνεται δέκτης συνθημάτων ἤ διαφημίσεων περί τῆς δῆ-θεν ἀξιοπρεποῦς λύσης τῆς ἀποτέφρωσης, ἀλλά προφανῶς ἀγνοεῖ τήν βιαιότητα καί ἐχθρότητα πρός τό ἀνθρώπινο σῶμα, ἡ ὁποία ἐπιδεικνύεται κατά τήν σύγχρονη διαδικασία ἀποτέφρωσης.

Ἀξιοσημείωτο δέ, εἶναι ὅτι κάποιοι ψυχολόγοι θεωροῦν πῶς ἡ σύγχρονη μέθοδος ἀποτέφρωσης ἀποτελεῖ σέ ἐπίπεδο φαντασιακό ἕνα ἰσοδύναμο τῆς αὐ-τοκτονίας.

Ἀσφαλῶς ὑπάρχουν ἄνθρωποι, ποῦ δέν ἀποδέχονται τήν κοινή Πίστη καί Ζωή τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ ἤ ἐπιλέγουν κατά τό δοκοῦν ποιούς Κανόνες καί Παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας θά ἀκολουθοῦν. Ἀκριβῶς ἐπειδή ἡ Ἐκκλησία σέβεται τήν ἐλευθερία τῆς ἐπιλογῆς τους νά παραδοθοῦν στήν πυρά, εἴτε ἐπι-θυμοῦν Κηδεία, εἴτε ὄχι, παρόμοια καί ἐκεῖνοι ὀφείλουν νά ἀναγνωρίσουν τήν ἐλευθερία τῆς Ἐκκλησίας νά μήν ὑποχρεωθεῖ νά τελέσει Ἐξόδιο Ἀκολουθία γιά κάποιον, ποῦ ἀποφάσισε νά μήν ἀνήκει καθόλου ἤ νά ἀνήκει ἐπιλεκτικά στήν Ἐκκλησία ἀφοῦ ἀπορρίπτει ὁρισμένες ἀπό τίς παραδόσεις Της, ὅπως τήν ταφή.

Διαφορετική εἶναι ἡ ἀντιμετώπιση τῆς Ἐκκλησίας πρός ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἀκούσια ἤ μαρτυρικά (π.χ. στίς καταστροφικές πυρκαγιές) γνώρισαν τέτοιο σκληρό θάνατο καί φυσικά τίποτα καί κανείς δέν θά μπορέσει νά «ἐμποδίσει» τόν Θεό, στήν Δευτέρα Παρουσία, νά ἀναστήσει τούς ἀνθρώπους, τόσο ἀπό τά ὀστά, ὅσο καί ἀπό τήν τέφρα τους.

Πρέπει, ὅμως, νά κατανοήσουν ὅλοι, ἀκόμη καί ἐάν δέν εἶναι μέλη τῆς Ἐκκλησίας ἤ

«ἀρνοῦνται τήν ἀθανασία» ἤ ψάχνουν τρόπους ὅσο τό δυνατόν πιό «ἀνώδυνου» χειρισμοῦ τοῦ θανάτου, ὅτι ἡ ἀπανθράκωση τοῦ σώματος καί ἡ σύνθλιψη του ἀποτελοῦν ἐκδήλωση πού κατ΄ οὐσίαν «βεβηλώνει» τήν ἀνθρώ-πινη ὕπαρξη. Γιά τήν Ἐκκλησία ὁ κάθε ἄνθρωπος εἶναι «κατ' εἰκόνα Θεοῦ» πλασμένος. Τά νεκρά σώματα δέν εἶναι ἀπορρίμματα! Δέν εἶναι ἄχρηστα ἀντι-κείμενα, τά ὁποῖα πρέπει νά παραδοθοῦν στήν φωτιά καί στόν θρυμματισμό, δηλαδή σέ ἕνα βίαιο ἀφανισμό. Ἡ Ἐκκλησία ἀρνεῖται τήν καύση, ἐπειδή ἀρ-νεῖται τό ἀμετάκλητο ἀνθρώπινο τέλος καί τήν βία πρός τό ἀνθρώπινο πρόσωπο. Εἶναι τραγικό νά καῖμε καί νά κονιορτοποιοῦμε ὅ,τι ἔχει ἀληθινή ἀξία.

Ἡ Ἐκκλησία ἐπιλέγει καί ἐφαρμόζει τήν ταφή, διότι σέβεται τό σῶμα τοῦ κεκοιμημένου ἀνθρώπου, ἔχει πίστη καί ἐλπίδα στό αἰώνιο μέλλον καί ἀναθέτει στήν φύση τήν εὐθύνη τῆς φθορᾶς τοῦ φυσικοῦ παρόντος τοῦ ἀνθρώπου.''